

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petty soronként 5 kr-ával számítatnak.

Virágos május.

Debreczen, május 4.

(K—cz.) A próféták jóslata nem telt be s a mosolygó május első napját sem a fővárosban, sem a vidéken nem zavarták meg a szociálisták... Csend volt mindenütt, a nép józanul viselte magát és ártatlan szórakozások közt töltötte el a legszebb hónap első napját, bebizonyítva ezen magatartásával azt, hogy ha nagy hangu frázisokkal nem izgatják, szívesen áll a társadalmi rend felforgatásától.

Mi, kik csak a társadalmi béke állandóságában látjuk hazánk virágzását és annak józanul gondolkozó polgárságában bizakodva reméllünk egy szebb jövőt, hazafias megelégedéssel láttuk a kedélyek lecsillapulását és talán nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy a jogos kérések könnyebben ki lesznek vihetők férfias komolysággal, mint a gyűlölet felköltésével és a társadalmi elemek egymás ellen való ingerelésével.

Kétségkívül vannak hibái a magyar társadalomnak. Szereti még most is, a tizenkilencedik század alkonyán a kasszokat és csak lelki fájdalommal látja itt-ott összedülni ama kínai falakat, melyek a társadalmi élet végtelen kárára elválasztják az embert az embertől. A társadalmi osztályok nehezen vegyülnek. A születési arisztokrácia külön világban él, a középosztály még mindig szívesen emlegeti családi ezimerét, nemeslevelét, az iparososztály nem szívesen társalog a földművelővel, egyszóval nincs talán ország a világon, melyben olyan elválasztó vonalok

lennének a társadalom különböző osztályai közt, mint éppen nálunk Magyarországon.

A társadalmi békének és ezen béke áldásainak egyik legfőbb kelléke az, hogy összetartó társadalmi szellem fejlődjen ki a különböző osztályok között. Erre nézve azonban szükséges, hogy ősi hibánkról a görgről leszokjunk és az embereket ne rangjuk, vagyonuk és születésük után ítéljük meg, hanem azon értéküknél fogva, melylyel a társadalmi életben a haza és a nagy eszmék javára munkálkodnak.

Es ha egymás értékét elismernék s csak a valódi érdem előtt hajtanánk meg fejünket, ha az irigység gonosz szelleme nem rombolná össze sokszor nagy fáradsággal megkezdett munkánkat, ha embertársunkban az embert néznénk mindig és nem hatalmunk, czéljaink, önző törekvéseink vak eszközét, rövid idő múlva ugy átalakulna társadalmi életünk, hogy csak elvétve találánk olyan emberekre, kik sötét gyűlölettel tekintenek fel a hatalmasra, a vagyonosabbra, a nagyobb társadalmi pozíziót elfoglalóra.

A szociálistizmus a társadalom bűnével megfertőzött talajból burjánzott fel. Még gyöngye ez a mérges növény s okkalmóddal, inkább szeretettel, felvilágosítással és becsületes demokratikus elvekkel még meglehet akadályozni erősödését. A szeretet hatalmi ereje, többet ér a szuronyok erejénél, a felvilágosítás oszlató hatással van a kedélyek izgatottságára és a félrevezetett elméket megvilágosítja, a demokratikus elvek gyakorlati alkalmazása pedig elsimitja ama kicsuesosodásokat, melyek bántó élükkel megnehezítik a

különböző társadalmi osztályok közeledését, esetleges egybeolvadását.

Ott pedig, hol nem használ a szeretet és felvilágosítás szava, ott erélyesebb rendszabályokhoz kell nyulni. Jobb a betegségre hajló testből kivágni a hibás részt, mert ezzel a metszéssel megmenthetjük az egész szervezetet a biztos felbomlástól. A törvénynek, mely a rend őre, érvényt kell szerezni s a ki a társadalmi rendet lelkiismeretlenül felforgatja, megérdemli tettének megtorlását.

A törvény szigorú alkalmazására azonban, a kedvező állapotokból ítélve, nem lesz szükség. Magyarország józan népe hamarosan végzett a népámitók tanáival, belátván, hogy a becsületesen teljesített munka nyomán megelégedés száll a szívbe, míg a munkátlanság és a fennálló rend ellen való külekedés a nyomor kezdete és esztelenség...

Mindezek üdvös beátátása eredményezte azt, hogy a legszebb hónap első napja vidám derű közt folyt le s a vörös május helyett virágos májusra ébredt az egész ország.

— A főrendiházról. A főrendiház közjogi és pénzügyi egyesület bizottsága **Samassa József** dr. egri érsek v. b. t. tanácsos elnöklésével tegnap vette tárgyalás alá a nem katolikus lelkészek jövedelmének kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot, melyet beható vita után a tanácskozás alapjául elfogadott.

— Törölt főrendi. Gyürky Abrahám gróf egyik nagyobb birtokának eladásával — mint a M—g értesül — elvesztette cenzusát.

TÁRCZA.

Hyacinthus atya szerelme.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája.

Írta: **Koncz Ákos.**

... És vévén Hyacinthus atya ezüstkapcsos breviráriumát lassu léptekkel haladt a klastrom kerje felé, hol csöndességben beszélgethet az elmélkedő lélek Istennel.

Hyacinthus atya sokszor megtette kis czellájából ezt az utat negyvenhét év alatt. És azóta nem változott, csak fekete haja őszült meg. Lelkének nyugalma itt megtalálta mindjárt az első napokban és a szelid derű nem hagyta el egy pillanatra sem. Lelke tiszta volt, mint a tengerszem, melynek mélységétől nem látni háborgását. Keveset beszélt, de minden szava nyájas volt s a szenvedő lelkék üdültek ajkának beszédén. Tanított, elmélkedett, imádkozott s ami kevés szabad ideje volt, azt virágai között töltötte a klastrom kertjében, örülve a fakadásnak s el-el gondolkozva egy-egy rózsa hervadásán...

Hyacinthus atya böcs ember volt. Az írásból és a szentek életéből meríté a böcsességet. Gyakran egész éjjeleken olvasott s midőn a keresztyénség egy-egy hősenek élettörténetét lapozgató, halvány arca kigyult, a szemekben egy pillanatra fellobogott a régi láng, az egyszerű szerzetes alakja kiegyenesedett.

Szeretett volna Hyacinthus atya élni a szent hajdanban, hogy meghalhatott volna a szent ügyért, mely millióknak tette édessé a fájdalmat, gyönyörre a halált... Azoknak csillagkoszorut tettek az angyalok fejükre s kiomló vérük párája az Istenhez szállt, míg ő háborgó lelkét a lemondás szigorú aszkétaköntösébe zárta s nem tudott meghalni, negyvenhét éven keresztül hordozva a tört lelkében, fenséges nyugalmat erőltetve magára, nehogy valaki előtt elárulja azt, hogy egy félszázad előtt megtört lelkével, vesztett boldogságával, rombadőlt reményeivel idemenekült a klastrom hideg falai közé...

... Negyvenhét évnek egyhangú csöndessége, a lemondás távol a nagy világ

zajától átformálta Hyacinthus atya szívét. Mindent kivetett emlékezetéből, csak egyetlen képet nem, melyet ott őrzött a lelke legmélyén. Ezzel a képpel is csak egyszer foglalkozott évenként **Margit** napján midőn a szent szűz csodás történetét olvasta a szentek legendás történetéből. Ilyenkor egész éjszaka elmélkedett és emlékezete messze visszaszállt a multba, midőn boldog nagyon boldog volt, midőn ifju szive egész hevével szeretett egy lényt, kinek áldás volt a tekintete, üdv a mosolya, imádság a beszéde.

Hej de régen volt ez a boldog idő. Akkor még szépnek találta azt a világot, melyet most negyvenhét év után oly szent gyönyörrel hagyna itt, mint amily buzgósággal imádkozott akkor minden percért. Akkor tele volt a szive reménnyel, a lelke boldogsággal s a szerelem napsugarától nem látta a felhőket, melyek oly hamar beborítják az édes nyugalom és megelégedés tiszta égboltját. Ott állt az üdv előtt... Irigykedett rá a világ, mert neki volt a legszebb menyasszonya... És ott majdnem az oltár lépcsőjén tört szét

— **A delegációk.** Bécsi hírek szerint a delegációk idej tanácskozása tizenhét napig fog tartani amennyiben május végén azt berekesztik. Az üléseket 12-ikén kezdik.

Országgyűlés.

Budapest, május 3.

A képviselőház ma déli 12 órakor formális ülést tartott, amelyen a községi ezelőtt állami kezelésről szóló javaslatot harmadik olvasásban is elfogadták.

Következett a holnapi napirend megállapítása. Az elnök hét jelentéktelen interpellációra adandó válasz napirendre tűzését javasolja.

Polónyi Gézának nincs kifogása a napirend ellen, csak azt kérde: miért nem tárgyalják már a bizottságok a kiegyezési javaslatokat, mikor azok tárgyalását a miniszterelnök égető szükségnek jelezte?!

Bánffy b. miniszterelnök kijelenti, hogy egyelőre még a javaslatokat ki nyomtatták. Ma is azt mondja, hogy tárgyalása égetően szükséges; tárgyalni is fogják, a mikor azt egyéb tekintetek lehetővé fogják tenni.

Horánszky elismeri, hogy a mig Ausztriában a dolgok nem tisztázódnak, a bizottságok állás foglalása sem opportunus, csak azt szeretné tudni: lesznek-e nyáron ülések?!

Bánffy b. bejelenti, hogy az egyéb tekintetek alatt ő is az osztrák dolgokat értette. Örül hogy Horánszky vele egyetért. Lesz-e szükség nyári ülésekre, azt ma még nem mondhatja meg. Ha maga tisztában lesz vele, kötelességének fogja tartani, hogy a Házat is felvilágosítsa.

Ezzel az ülés véget ért.

A háboru.

A spanyol tengeri haderők emberül megverték Manillánál. S habár ezen vereség semmi esetre sincs befolyással a háboru további menetére, e győzökre még is lelkesítő hatást gyakorolt, még másrészt Spanyolországot lehangolta úgy, hogy nem lehetetlen miszerint kormányválság áll be s Weyler tábornok kerül a kormány élére.

A háboru színhelyéről egyébiránt a következő hírek érkeztek:

Madrid, május 3.

A Liberal szerint az amerikaiak azt követelték, hogy a Filippi-szigetek fő kormányzójától, hogy az Archipelagusban levő valamennyi spanyol hajót adja át, ellenkező esetben Manilla és más kikötők bombázásával fenyegetőztek.

Madrid, május 3.

Hír szerint a kábelt Manilla mellett egy amerikai hajó elvágta, hogy saját távirati forgalmára használja fel.

Ujabb ütközet előtt.

Madrid, május 3.

Havannai hivatalos távirat jelenti, hogy az amerikai hajóraj eltávozott. Azt hiszik, hogy Key-West-felé halad.

Rio de Janeiro, május 3.

A „Temeraro“ spanyol torpedónaszád még mindig Ensenadrában van. Az „Oregon“ és „Marietta“ amerikai hajók ma indulnak el.

Amerikai mozgósítás.

Tampa, május 3.

Jelenleg 7000 ember van itt. Minden pillanatban várják, hogy 2 lovas ezred és egy tüzérezred érkezik Chickamangából ide.

Manilla bombázása.

London, május 3.

Madridi jelentés szerint a manillai kormányzó a manillai angol konzul útján megkapta az amerikai ultimátumot, hogy 24 óra alatt adja föl Manillát az összes hadifőlszerelésekkel együtt. A hadügyi kormány állítólag meg lévén győződve az ellenállás eredménytelenségéről, közvetlenül a kábel elvágása előtt felhatalmazta a kormányzót a megadásra.

London, május 3.

A Manilla és Havanna közti kábel hasznavehetetlenné tétele folytán a manillai helyőrség sorsáról semmi új hír sem érkezett. A legutolsó sürgöny a kábel elvágása előtt rövidesen ezt jelentette: Deewey admirális Manillát bombázza.

Debreczen város zárószámadása.

— május 3.

A számvéveségnél szorgalmasan dolgozik a házipénztár és számvéveség működésére felügyelő bizottság a város házipénztárának közszemlére kitett 1897. évi zárószámadásának felülvizsgálásán. A zárószámadás szerint a város összes múlt évi rendes kiadása 1.058,292 frt 59 1/2 kr., rendes bevétele 99.4207 frt 98 kr. volt. Az 1897. évi költségvetés megfelelő tételeivel összehasonlítva, kitűnik, hogy a budget ugy a kiadások, mint a bevételek körében szorosban betartatott, sőt a tényleges eredmény a kiadásoknál 9000 frttal kevesebb, mint amennyi előirányoztatott, a bevételek rovatában pedig 400 frttal több volt a valóságos eredmény az előirányzott összegnél.

A rendkívüli kiadásokkal együtt a valóságos eredmény közel két millió forint hatalmas összeget tüntet elő, amelyvel szemben hasonló nagyságu összeg áll a bevételek rovatában, sőt két ezer forintnyi felesleg mutatkozik. Ilyen kolosszális összegekkel dolgozik Debreczen város háztartása.

A zárószámadás fő tételei a következők:

	Kiadás	frt	kr.
I. Sámsoni birtok	1403	25	
II. Szováti birtok	13.255	22	
III. Debreczeni szántók, kaszálók	33.545	69 1/2	

boldogsága s neki nem maradt egyéb vesztett édenéből, mint a fájó emlékezet, a szív gyász, bánata, keserve, mely kínosabb a halálnál. . . Boldogsága virága elhervadt s bár hervadását kétségbeesetten védelmezte a szív hármass nagy hatalmával, a szeretettel, könnyel és imádsággal, odafenn másképpen volt elhatározva s Margit menyasszonyi koszorúja a koporsóba lőn temetve.

És ezen gondolatoknál Hyacinthus atya óvatosan kiveszi kebléből azt a kis arczképet, mely régi kincséből megmaradt. Nézi-nézi és szemébe köny gyülemlik. A rejtett keserv kitör, az eltemetett életboldogság gondolata megrázza a magányban megedzett szerzetes szívet s mikor a fájdalom vihara kitomboja magát lelkében, erőtllenül hull alá s csak a langyos nyári szellő érintésére tér magához. . .

Negyvenhét évvel ezelőtt dobogó szívvel nyitott be Szováthy Jenő a monostori kastélyba, hol a büszke Szerdahelyi Dienes lakott. Mint régi barátja a háznak, ismerte ennek minden zege-zugát és gazdájának különös szokásait. Tudta,

hogy jaj annak, ki a vén olygareka délutáni álmát zavarni meri és épen azért egyenesen a kert felé tartott, melynek százados fáihoz annyi gyermekemlék, édes ábránd és bohókás örömek fűzték. Sietve ment tehát végig a kavicsos behintett udvaron és benyitott a tágas parkba, honnan ezüstcsengésű kacagás ütötte meg füleit.

Nem esalódott! Margit ott ült édes anyja mellett virágai közt s amint meglátta Jenőt, kipirult arczczal futott elébe, egyenkint hullatva el fehér kötenykéjéből a legszebb rózsákat. A jó anya édes boldogsággal nézte, amint a két fiatal szív megölelte egymást és nem tudta elüzni lelkéről a gondolatot, hogy valjon teljesülni fognak-e ez fju szívek álmái, vagy álmok maradnak keserűségére a szívnek, pusztulására a boldogságnak.

De elüzte a boldogság látása aggódó lelkéről a borut. Ki is gondol a hervadásra, az elmulásra, midőn virágot és életet lát maga körül. Vágyuk teljesült. A Szováthy és Szerdahelyi családok gyermekei boldogok lesznek. Szépség, vagyon, születés, jóság mind-mind megvannak, ki

merne tehát kételkedni abban, hogy a földi jókkal dusan megáldott szívek boldogok lesznek örökké.

Az esküvő napja már ki volt tűzve s Jenő éppen azért jött, hogy a végleges intézkedéseket megállapítsák s egyuttal lefesse Margit előtt azt a kis paradíszot, melyet jövő boldogságuk helyén berendezett. Margit szerelmesen hallgatta a Jenő beszédét s hol anyját, hol vőlegényét ölelte át, majd meglátva a parkba benyitó édes apját, gyermekes örömmel szaladt elébe s átkarolva a tisztos ősz főt örömkönyeivel áztatta.

— Isten hozott fiam — szól az öreg Szerdahelyi, magyaros szívésséggel rázva meg leendő veje kezét. — Mi hír a városban; igaz-e, hogy az öreg Dálnoky ezredes meghalt, meg hogy a megyei restauráción a kis Balogh Gida lett a főjegyző? — s több efféle kérdésekkel ostromolta az érkezőt.

Jenő szívesen felelt a kérdésekre, mely alatt Margit sietve megterített, majd uzsonnára hívta a kis családot, elkezdett csicseregni oly boldogan, mintha az egész világot keblére ölelte volna. . .

IV. Legelő Hor-		
tobágy	48.420	56
V. Ménes	17.596	85
VI. Erdőkezelés	118.181	47
VII. Városi épü-		
letek	69.710	82
VIII. Cserép és		
téglagyártás	39.561	08
IX. Könyv-		
nyomda	22.396	—
X. Fuvarozás	6254	—
XI. Regálék	631	75
XII. Vásárvám		
és piaci kiadások	51.493	80
XIII. Adóssá-		
gok törlesztése és		
kamatok	232.356	47
XIV. Fizetések,		
hivatali szükség-		
letek	137.547	30
XV. Egyházak,		
iskolák, intézetek	50.586	94
XVI. Helyrend-		
őri intézmények és		
rendőrség	164.169	21
XVII. Színház	11.483	20
XVIII. Vegyes		
kiadások	1466	97
XIX. Árvaszék	17.003	15
XX. Katonai		
szállásolás	10.634	51
XXI. Betegápolás	10.057	01
Együtt: 1.058,292 frt	59 ¹ / ₂ kr.	
XXII. Rendki-		
vüli kiadások	854.698	96
Bánat pénzek	1374	60
Kézpénzzel		
megtérítendő elő-		
legek	4357	37
Elszámolásmel-		
letti előlegek	69.330	—

Összesen 1.988,053 frt 52¹/₂ kr.

Bevétel	frt	kr.
Maradvány az		
előző évről	2364	83
I. Sámsoni bir-		
tok	6074	75
II. Szováti bir-		
tok	63.143	25
III. Debreczeni		
szántók, kaszálók	146.022	82
IV. Legelő	75.004	48
V. Ménes	14.828	20
VI. Erdőkezelés	168.019	79

VII. Városi épü-		
letek	185.735	07
VIII. Cserép és		
téglagyártás	59.841	97
IX. Könyv-		
nyomda	14.738	97
X. Fuvarozás	141	32
XI. Regálék	12.641	77
XII. Vásár és		
kövezeti vám	86.152	02
XIII. Cselekvő		
tőkék kamatai	108.061	01
XIV. Fizetések		
és hivatalok	6322	96
XV. Egyházak,		
iskolák, intézetek	3880	42
XVI. Helyrend-		
őri intézmények és		
rendőrség	18.989	63
XVII. Színház	803	95
XVIII. Vegyes		
bevételek	6596	19
XIX. Árvaszék	12.091	65
XX. Katonabe-		
szállásolás	1483	27
XXI. Betegápolás	1270	26
Együtt 994.207 frt	48 kr.	
XXII. Rendki-		
vüli bevételek	840.436	53
Bánatpénzek	1433	80
Kézpénzzel		
térítendő előlegek	47.237	54
Elszámolással		
megtérítendő előleg	106.753	80
Összesen 1.990,069 frt	65 kr.	

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Nagylelkű adomány.

Budapest, május 4. A budapesti újságírók egyesületének mai ülésén Hortsy Pál alelnök bejelentette, hogy a segítő alap jövedelmének gyarapítására, havonként 100 frtot bocsájt az egyesület rendezésére egy névtelen adakozó.

Elítélt postáskisasszony.

Budapest, május 3. Jamniczky Erzsébet előkelő családból származott kisasszonyt, aki egy pénzes levelet felbontott, a törvényszék félévi fogházra ítélte.

Relytélyes haláleset.

Budapest, május 3. Gallschnider Sámuel gölnczbányai sz. 52 éves lakatossegéd teljesen ittas állapotban ment Székely József lakatosmester páva-uteza 37 sz. a. műhelyébe. Miután nem tudott járni, haza sem ment, hanem lefeküdt a műhelyben, ahol ma halva találtak. A holttest fejének hátsó részén hatalmas sebet találtak. Hogy az okozta-e a szerencsétlennek halálát, vagy szívszélhűdés ölte meg, a boncolás lesz hivatva kideríteni, miért is a holttestet bevitték a morgueba.

A belgrádi dalárda Debreczenben.

Debreczen, május 4.

Emlékeztetben van még a városi dalárda belgrádi diadalutja. Böven leirták akkoriban ezt a lapok. Márk Endre, a városi dalárda elnöke a belgrádi dalárda szives vendégszeretetének méltatásakor udvariasan kijelentette, hogy Debreczenben, a magyarság szívében, szintén vendégszeretettel látnák a belgrádi dalárdát, amely voltaképp a szerb-ség nemzeti dalárdája. A szimpáthia a melyet a városi dalárda fölkelített szerbek székvárosában most abban nyilatkozik meg, hogy az ottani dalárda elnöksége levelet intézett a debreczeni dalegylet elnökségéhez, a melyben bejelenti, hogy örömet eljönnek a mi városunkba hangversenyezni. A város közönsége, melynek élénk emlékeztetében van a rendkívüli szives, meleg fogadtatás, melyben a mi dalegyletünket részesítették a szerbek fővárosában, bizonyára megragadja az alkalmat, hogy a vendégszeretet teljesen viszonozza. A belgrádi dalárda elnökségének levele a következő:

A Debreczeni Dalegylet Tekintetes Elnökségének.

Mivel sajnálatunkra a szép magyar nyelvet nem bírjuk s így nem fejezhetjük ki magunkat annak nemes formái-

Eközben az eső elkezdett nagy cseppekben hullani. A sötét felhők vérszesen kavartak s a kis társaság sietve menekült a kis kerti lak felé. Csak Margit késett, de már lehetett látni rózsaszín, könnyű ruháját, midőn a kert kigyózdó utján pajkos kacagással szaladt a kövér esőcseppek elől a fedett helyre. Már csak egy pár lépés választotta el a kerti laktól, midőn egy iszonyu csattanás hallatszott és a ezikkázó villám leütött, földre terítve Margitot, ki szó nélkül bukott arcczal a sárga nedves homokba....

Jenő, mint az őrült rohant menyasszonyához, kinek félarcát szénné feketítette a gyilkos villám érintése. Költögette, csókokkal halmozta el, de a szépszemeket letakarta a rettenetes halál. Majd Mint nyiltól megsebzett oroszán ugrott fel boldogsága ravatalától, átkokat szórva fájdalmában az ég felé, mely szétrombolta azt a szép világot, melyben pár perczel ez előtt még boldogan szövögette színes jövőjét. Rettenetes volt fájdalmában, mely úgy tetszett, mintha esztét vette volna el. Majd ismét reáborult menyasszonyára, honnan csak akkor tudták elvinni, mi-

dőn eszméletlenül összeesett a csapás rettenetes sulya alatt...

Nem is tért magához csak két hét múlva. Margit akkor már künn nyugodott a családi sírbolt hideg köve alatt.

Csak ő maradt meg, ő nem tudott meghalni.. Feje nehéz, nagyon nehéz volt s a rettenetes eset csak lassan-lassan bontakozott ki kábult elméjéből s mikor tisztán állt előtte a borzasztó kép... menyasszonya holtteste, megeredtek könnyei és oly fájdalommal sirt, hogy még a köszív is megsajnálta volna a szegény, árván maradt lélek rombadólt világát.

Hetek múlva felkelt Jenő ágyából. Olyan volt, mint az árnyék, mely bolyongva jár kietlen helyeken. Halvány homlokán nem volt derű s ha később egy-egy mosoly jelent meg arcán, olyan volt az, mint az őszi bágyadt napsugár. Egy vágya volt csak elrejtőzni a világtól, fájdalmának élni s hogy ezt elérhesse belépett a kapuczinusok rendjébe, hogy ne hagyja el azt sohasem...

És azóta Jenő felett — ki most Hyacinthus néven a kolostor főnöke —

negyvenhét év rohant el tele mártíromsággal, a mult fájó emlékeztetével. Az idő begyógyította sebet, az imádság megedzette lelkét, szíve háborgását évek hosszú láncolata lecsendesítette, de azért a szegény öreg barát, midőn szűz szent Margit legendás történetét olvassa, eszébe jut az ő egykori menyasszonya és ilyenkor fátyolozott szemével nem látja az ezüstkapos briviárium megsárgult levelének betűit, Margitra gondol, kinek emlékeztét a szent falak közt hűen megőrizte negyvenhét év után is.

...És midőn letörli könyeit csak egy vágyat érez, egyesülni örökre oda-fönn azzal, kit boldogsága küszöbén ragadt el tőle végzete...

Az ő szívének rombadólt nyugalmat nem rakhatja össze többé földi hatalom, mártíromsága jutalmát csak Isten adhatja meg, ki ha sebet üt egyik kezével, a másikkal, az irgalmassal áld és jutalmat oszt...

ban, kérjük azért, méltóztassék megbeszélésünkre és elnézni nekünk, hogy Önökhöz német nyelven forduljunk.

Vettük Önöknek mult évi októberben kelt becses levelét, bátrak vagyunk arra válaszólag azon kérelemmel járulni Önökhöz, hogy a megkezdett daltestvériséget (Längerbrüderschaft) ott újra megköjtjük és megszilárdítjuk, hogy ezennel tudatjuk Önökkel azon elhatározásunkat, hogy a közel jövőben Önöknek látogatását Debreczenben visszaadjuk.

A magunk részéről bármely órában készek vagyunk Debreczenbe elindulni, mindössze az Önök körülményei és intézkedései fognak dönteni abban, mikor érkezünk Debreczenbe.

Itt aztán magán természetű része következik a levélnek, melyet következőleg fejez be:

„Önök október 24 iki szives sorait még egyszer megköszönve a legszivesebben felkérjük, hogy fogadják belgrádi daltestvéreik legőszintébb üdvözléteit.

Szives válaszukat mielőbb elvárva, vagyunk teljes tisztelettel

Sztankovics Kornél

a daleylet elnöke.

Zivojin P. Simic Gyka Milovanovits
választmányi tagok.

SZINHÁZ.

* **Zichy Géza operája Berlinben.** Alár, Zichy Géza gróf romantikus operája ma kerül először színre a berlini királyi operában. A szerepek mind elsőrangú művészek kezeiben vannak. A próbákat maga Zichy gróf vezette. A darabot egészen új kiállításban mutatják be, s a második felvonásban előforduló álomképek kiállítására különös gondot fordítottak. Az előadás jelen lesz Vilmos király és kísérete.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárafeleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

— **Elmaradt diszbed.** Említettük már, hogy **Firczak Gyula** gör. kath. püspök szombaton délben Debreczenbe érkezik s délben folytatja útját H.-Böszörménybe, hogy másnap az ottani új gör. kath. templomot felszentelje. **Firczak** püspök Debreczenben dr. **Wolafka Nándor** ezim. püspök vendége lesz. Szombat délben érkezik ide s tiszteletére **Wolafka Nándor** ez. püspök diszbedét akart rendezni, melyen a város előkelőségei is részt vettek volna. **Firczak Gyula** ma megleghangu levelet intézett dr. **Wolafka Nándorhoz**,

melyben tudatja, hogy a meghívást szivesen veszi, de a diszbedét mellőzni kéri, csupán csak szűk körben óhajt Debreczenben maradni. **Wolafka Nándor** ez. püspök teljesíti a püspök óhaját s a diszbedét elmarad.

— **Eskütétel.** A képviselőválasztókat összeíró küldöttség tagjai ma tették le az esküt a városház tanácstermében.

— **A debreczeni daleylet hangversenye.** Május 8-nak dátumára ismételtel felhívjuk a közönség figyelmét. E napon lesz a daleylet hangversenye a Margit-fürdő disztermében. A hangverseny két okból érdekes főképp. Érdekessé teszi az a körülmény egy részt, hogy **Kunos Ignác dr.**, a jeles orientalista fölolvas a török és a konstantinápolyi viszonyokról, másik érdekessége az estélynek hogy ez alkalommal utoljára élvezzük dalárdánk művészi énekét a konstantinápolyi kirándulás előtt. A debreczeni daleylet, amely tavaly a szerbek fővárosában, az idén pedig a török szultán székvárosában kelt rokonszenvet nemzetünk iránt, ugyancsak rászolgál a méltánylásra és az elismerésünkre. Mutassuk meg elismerésünket azal is, hogy felülfizetéssel támogassuk a nemes törekvést, az ideális buzgóságot, amelylyel dalárdánk annyi szolgálatot tesz a nemzeti zenének.

— **A vidéki hírlapirók** május 8 diki közgyűlésére eddig a magyarországi vidéki sajtó színe-javához tartozó 32 tag jelentkezett. A vidéki sajtó legelőkelőbb napilapjaiban dicsérelőleg emlékeznek meg a temesvári bizottság tevékenységéről és a városi hatóság barátságos érzelmeiről. A magyarországi vidéki hírlapirók szervezkedése még a külföldön is rokonszenves érdeklődést kelt. A **Serpeille Maxime** szerkesztésében megjelenő „**La Presse Internationale**” című előkelő szaklap, mely mint a nemzetközi sajtó-szövetség párisi bizottságának közlönye, a sajtó munkásainak társulását figyelemmel kíséri, jelzi a Temesvárott május 8-án tartandó országos gyűlést. És igéri, hogy arról kimerítő tudósítást közöl.

— **Egyházmegyei értekezlet Derecskén.** A debreczeni ev. ref. egyházmegye értekezlete holnap, május 5-én lesz Derecskén. Ezen az értekezleten részt vesz **Kiss Áron** ev. ref. püspök és **Degenfeld József** főispán és egyházkerületi főgondnok.

— **Legfelsőbb kitüntetés.** Mauthner Ödön világszerzte ismert budapesti nagykereskedőnek, kinek az orosz czár által történt magas kitüntetéséről csak a napokban emlékeztünk meg, ő felsége a király a csász. és kir. udvari szállítói czímet adományozta.

— **A Petőfi-dalkör ülése.** A Petőfi-dalkör e hó 5-én délután ülést tart, melynek tárgya a jövő hóban tartandó majális rendezés megbeszélése lesz.

— **Eljegyzés.** Steiner Kata (Kisujszállás), Kun László (H.-Nádudvar) jegyesek.

— **Eltűnt honvédszázados.** Napok óta suttognak a városban egy honvédszázados eltűnéséről. Nevét mindaddig míg a hatóság eltűnését hivatalosan nem publikálja, mi is elhallgatjuk, de magát a kínos esetet, a kapitány eltűnését nem hallgathatjuk el annál inkább, mert ma már mindenfelé a százados váratlan eltűnéséről beszélnek. Az eltűnt százados másfél évvel ezelőtt került Debreczenbe.

A százados két hóval ezelőtt nősült. Szombaton távozott el családjá köréből péterfia-utezai lakásáról s azóta nyoma veszett. Két lova volt azokat eltűnése előtti napon eladta. Ez ideig még semmiféle hirt, avagy életjelt nem adott magáról. A százados katonai parancsnoksága még nem szölitotta fel a századost jelentkezésre, habár mindjárt eltűnését követő napon jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Különben mint értesülünk **beadta rangjáról való lemondási kérvényét** s ha ez tény, a parancsnokság nem is tesz lépéseket ellene. A százados folyton anyagi zavarokkal küzdött. Több helybeli takarékpénztárnál számítottatott le váltókat s nagyon sokan vannak Debreczenben is, kik kezességet vállaltak a századosért. Házasságra is azért lépett, hogy anyagi helyzetén javítson, de ez nem sikerült, mert anyósa kedvteléseire nem akart pénzt adni. Az anyagi bonyodalmakba könnyelmű életmódja sodorta. Minden városban, hol tartózkodott, viszonya volt s ezt a viszonyt fenntartotta az illetővel még akkor is, ha más városba helyezték át, habár már ott új viszonyt szöjt. Mostani eltűnésénél is a legfontosabb szerepet egy nő játsza. Az illető Borosjenőn lakott s mikor hírét vette a kapitány házasságának, fenyegette, ha vele szakít. A százados megnősült, de azért az összeköttetést továbbra is megtartotta s látva, hogy helyzetén nem javíthat, s nagy összegre rugó adósságait nem igen törlesztheti, menekülésre gondolt. Állítólag ez a nő, ki fenyegette, várt rá Debreczenben s ennek társaságában hagyta el a várost. Senkivel sem tudatta távozását, sem nejével, sem mással. Eltűnésének napján a laktanyában is megfordult s századánál mindent elintézt s rendben hagyott. Az értékesebb tárgyait s a mi készpénze volt magával vitte, sőt titokban, hogy senki se tudja lovait is értékesítette. Teljesen ki van zárva, hogy a százados öngyilkosságot követett volna el. Az egész városban tárgyalják a százados hirtelen s rejtélyes eltűnését sokféle kommentárral toldják meg. Részvettel vannak hátrahagyott fiatal neje iránt, kit a sors ily hamar sujtott.

— **Sertésvész.** Tisza-Lök nagyközséghez tartozó Hajnalos tanyán 520 darab sertésállomány között a sertésvész fellépett. Tegnap kilenc sertés hullott el egyszerre.

— **Eltűnt kereskedő.** Droppa Emil eltűnt kereskedő ügyébe már a debreczeni kir. törvényszék vizsgálóbírája is beavatkozott. A rejtélyes ügyben ugyanis vizsgálatot indított egyuttal ártirt a II. kerületi rendőrséghez, mely most szerzi be a szükséges adatokat.

— **Az öngyilkos hadnagy.** Gyulay Gábor honvédhadnagy állapotában ez ideig még semmiféle lényegesebb javulás nem mutatkozott. Az ifju hadnagy sorsa a katonaság körében részvétet keltett s naponkint többen kérdezősködnek szerkesztőségünkben a derék katona állapota után. Édesanyja és testvére folytonosan betegágyánál virrasztanak s aggódva várják netaláni javulását. — Atyja nem jöhetett el fia betegágyához, mert ő maga is súlyos betegen fekszik. Orvosai még most sem tudják megmenthetik-e az ifju hadnagyot.

— honvéd e-
órákor a
rendes re-
a helybel
Tárgysor

1. A
2.
vizsgáló
3.
megválas
4. A
viselők k
5. I

— jászberén
rény mor
okból, fő
végállom
már a h

— hirű szá
nem ke
északsar
Európáb
utazásán
kezetben
melyben
részesite
ban Béc
saság m
Az érde
már az
hogy ne
hogy rés
már leho
nyiaknál
olvásár

— ményi
a távjel
meretlen
fenyeget
érték
hősiesen
vágott
sitett. A
aki aztá

— iskolájá
még ko
tandij p
nagyon
gos hist
ban az
tárgyalt
de hev
hajland
tündére
kép ad
közben
zónak
A forin
növeked
A tünd
azokat
gott raj
berezés
hogy a
el akar
ur utolj
szívébe
ezagott,
próza

— M
tatott h
asztalon
nem i
csapta,
goromb

— A
a leány
sértés
ditott a
pedig a
miután
pogós s

— **Közügylés.** A debreczeni 1848/49-ki honvéd egylet f. é. május 8-án délután 3 órakor a városháza kistanácstermében évi rendes közgyűlését tartja, melyre a helybeli igazolt honvédek meghívotnak. Tárgysorozat a következő:

1. A választmány évi jelentése.
2. Az évi pénztári számadás a számvizsgáló bizottság jelentésével.
3. A választmány és tisztviselők megválasztása.
4. Az országos honvéd-gyűlésre képviselők küldése.
5. Esetleges indítványok.

— **Öngyilkos tanár.** Réz Ferencz a jászberényi főgimnáziumi tanára a jászberény monostori vonaton eddig ismeretlen okból, föbe lőtte magát. Mire a vonat a végállomáshoz érkezett, a szerencsétlen már a halállal vívódott.

— **Nansen Magyarországon.** A világ-hírű északsarki utazó, ki tudományosságával nem kevesebb érdemeket szerzett, mint északsarki utazásával, most körutat tesz Európában és felolvasásokban számol be utazásának eredményeiről. Még élénk emlékezetben van azon fényes fogadtatás, melyben Nansen Londonban és Párisban részesítették. Az ünnepelt tudós a napokban Bécsbe érkezik, hol a földrajzi társaság meghívására felolvasást fog tartani. Az érdeklődés ez iránt oly nagy, hogy már az összes jegyeket elkapták, úgy, hogy néhány magyar tanár kérelmét, hogy részükre jegyeket tartsanak fenn, már lehetetlen volt teljesíteni. A pozsonyiaknak sikerült május 7-ére egy felolvasásra megnyerni.

— **Rablótámadás.** A hajdu-böszörményi állomás közelében a temető alatt a távjelzőnél egy váltóórát tegnap este ismeretlen tettesek megtámadták s azzal fenyegették, ha nem adja át, a mi érték nála van, leütik. A pályőr hősiessé védekezett és néhány kavicsot vágott feléjük, egyet súlyosan megsebesített. A zajra egy városi hajdu sietett elő, aki aztán segített elkergetni a rablókat.

— **A szerelem iskolája.** A szerelem iskolájának oly sok osztálya, hogy sokan még kopasz fejjel is tanulnak benne. A tandíj pedig, melyet fizetniük kell, néha nagyon magas, miként azt az a mulatságos história is bizonyítja, mely mostanában az ugynevezett arany-íjűsok sokat tárgyalt kedvenc témája. Egy kopaszodó, de hevesen lüktető szívű ur szerelmes hajlandósággal viseltetett a kávéházi kassza tündére iránt. Érzelmének pedig akkép adott kifejezést, hogy kaláberezés közben mindig jutott az imádott leányzóknak néhány forint „kibicz“-pénzt. — A forintok szaporodtával arányosan megnövekedének az említett ur önlengései is. A tündér azonban nem hallgatta meg azokat illendőségesen. Legfeljebb kacagott rajtuk. Történt pedig, mikor a kaláberezés közben adott pénz 36 frtra rugott, hogy az imádott leányzó pakkolni kezdett, el akarván hagyni a várost. A szerelmes ur utoljára is elmondotta neki mit érez szívében, midőn pedig a leány ismét kacagott, annyira felháborodott, hogy eme prózai követelésnek adott kifejezést.

— Adja vissza a 36 frtot!

Mikor pedig a leányzó erre nem mutatott hajlandóságot, a főlháborodott ur az asztalon fekvő smukokat egy szerelmeshez nem illő gyöngédtelenséggel a földhöz csapta, önlengések helyett pedig vegyes gorombaságokkal illette a leányt.

A dolognak folytatása az lett, hogy a leány magánlakás megsértése, becsület-sértés miatt és egyéb czimeken pert indított a gavallér ellen. A história vége pedig az, hogy a peres felek kibékültek, miután az alperes bánomdijképen egy ropogós százaszt szurt le.

— **A nádudvari zendülés.** Pünkösöd második napján lesz egy éve, hogy Nádudvar községben az ottani munkások, a miért bárom társukat a szolgabíró ki akarta tolonczoltatni, fellázadtak s a zendülés véres kimenetelű lett. A csendőrök fegyvereiket használták s egy ember holtan, nyolcz pedig súlyosan sérülve maradt a helyszínen. A debreczeni törvényszék ez ügyből kifolyólag az ügyesség indítványára a zendülők közül hatvanötöt a btkv. 171. §-ába ütköző izgatás vétsége miatt vád alá helyezett. A vég tárgyalást legközelebb kitűzik ez ügyben.

— **A templom tolvajai.** Vég Pál csavargó suhanéz tegnap este elbeszélte a rendőrségnél, hogy csavargó társai Hegy-megi Rudolf és Szabó Kálmán suhaneczok délben elbujtak a katolikus templomban s engedték az ajtókat magukra zárni és azután kényelmesen hozzáálltak a persely kifosztásához. Fel nem törhették, de ugy segítettek magukon, hogy Szabó ujjával kaparászta ki az aprópénzt a persely nyílásán át. Mikor délután a templomot felnyitották, a két tolvaj észrevétlenül ki osont. A rendőrség még az éjjel elfogta őket. Tettüket bevallották. Szabó zsebében mindenféle ezukorkákat találtak, míg Hegy-megi azt állítja, hogy a vállalat neki csak néhány cigarettát jövedelmezett. A fiatal bűnösöket letartóztatták.

— **Muzikaszó és költőzködés.** Megvagyom az irva valahol, hogy a próza és a költészet néha összeütköznek egymással és ugyanez, ami dalra ösztönzi a költőket, káromkodásra készíti azokat, akik mit sem értenek a vers-íráshoz. A költők?! Azok dallal köszöntötték a virágfakasztó májust, melynek költészte rabul ejti az érzékeny szíveket. Dallal köszöntik májust, a virágos jókedv, a rózsaszínű hangulatok édes hónapját, dallal fogadják a fürtös virágos orgonabokrokat, gyöngyvirágot, mely fehér, mint a leány lelke, tisztá, füst sohasem érte. Ez mind a többi virágokat, melyek a szív tavaszát példázzák. Mennyi édes alvás piheni meg a szíveket, mikor felsír a cigány hegedűje s a szerelemről regél, amelynek édes a kinja, fájó a gyönyöre. Mikor megszólal a nóta az áblak alatt:

— Szeretlek én egyetlen virágom.

Hát a hallgatódzó leányszívek sóhaja mennyi költészettel adózik első május emlékének!

Hanem azután a sok virágnak, de sok a tövise is. A muzsikahangot elnyelte a hajnal. Az a hajnal, amelynek nincs bibora, csak kellemetlen benyomása az emberekre nézve. Előtte való nap pakkoltunk, izzadtunk, alig bírjuk a derekunkat. Álmosok voltunk, mert az éjjel nem aludhattunk békecségesen s felvert a háziasszonyunk udvarlójának a rekedt, kilumpolt hangja, a melyek mint a betétek szerepeltek a „Szeretlek én egyetlenegy virágom“-ban. A sok disszonans akkord kiverte az álmat a szemünkből. Mikor nagynehezen elaludtunk volna, akkor meg felvernek bennünket egy csatakiáltással:

— Itt a butorszállító szekér...

Ajtócsapkodás, nyikorgás. Bumm! Eltört a kávé szervizből egy tányér, olyan mintást hét vármegyében sem lehet még egyet kapni. Szitkozódás, könyörgés, rimánkodás és megint ajtócsapkodás ideges kiabálás. Bumm! A nagy tükör betört.

Kint valami részeg ember fujja torka szakadtából.

— Semmi babám semmi!

A hangulatot meg az éjszakáról spórolta meg magának a nótához.

Hanem a nagy tükör tulajdonosa az dühöng és ő csak egyetlen nótát tudna, azt is szabadon idomítva, így:

— Verje meg az isten mind a két kezével, aki a költőzködést kitalálta.

A fügefaleveleiről.

Schönthan után.

A bécsi secessionista-kiállítás falragaszán fönnakadt a rendőrség szemé s a rajzoló művész kénytelen volt a partie honteuse-t falommal betakarni, mely kegyesen elfődte azt, aminek említése mosolyt csal az ajkakra.

A szögyenkezés, amennyiben az a mezitelenségre vonatkozik, a civilizáció eredménye; csakis a megszokottsággal indokolható és hiábavaló volna e kérdést a magasabb szempontokból latolgatni. „A szemérem a szélességi fokok kérdése“ — mondja egy francia közmondás és csakugyan a madagaskari nőket, akik az idegen előtt is teljesen meztelenül jelennek meg, senki se vádolhatja szemérmertelenséggel. Keleten a hermetikus elfátyolozás zónájában a nyugoti népek ünnepi viseletét is szemérmertelenségnek találják és megbotránkoznak a mélyen kivágott derék, a meztelen nyak és karok láttára. Szerintünk ez valóságos cynismus és csakis a legelvetemültebb erkölcsi romlással járhat. De minket a divat és a megszokás másra tanított s még Vischernek, a heidelbergi aesthetikusnak, dörgedelmei se változtattak ama megrögzött szokásunkon, hogy nőink ünnepélyes alkalmakkor kivágott ruhaderékban jelennek meg.

Az ugyan tulzás, amit egyik elcslap egy bálozó hölgynek tanácsolt, aki nagyon is mélyen kivágott ruhában ment a mulatságra s ott fáradságról panaszkodott: „Nos, siessen hát haza, öltözzék föl és feküdjék le az ágyba, — ez tulzás lehet, de kétségtelen, hogy akárhány hölgy éjjeli öltözéke sokkal többet eltakar, mint a báli öltözék, melynél a keblek fölött s a vállakon is takarékoskodtak a szövettel, sőt a karokat is épen csak egy ujnyi széles szövet tartja össze. De itt is csak arról lehet szó, ki milyen szemmel nézi a dolgokat. A fürdő-toiletta (az t. i. melyet a vízben való fürdésre szántak,) ama ruhadarabok közé tartozik; melyeket különösen rejtegetnek a férfi szemek előtt és ha szigoruan vesszük, ez gyakran jóval komolyabb, mint az estélyi öltöny.

Ostendeben egy berlini szépség fürdőzött, aki a világ minden kincseért se lett volna arra birható, hogy a férfiszemeknek egyetlen sugara a fürdő-toilettyére tapadhason. Pedig a vele fürdő nők állítása szerint annyira felöltözött a fürdéshez, hogy keblén egy tenyérnyi meztelen foltot se hagyott. De mikor visszatért a fővárosba s a legelső soiréen megjelent, gyönyörű brokátruhája ép úgy ki volt vágva, sőt mélyebben, mint a többieké. S ekkor világosan meglátszott, hogy az a meztelenség, melyet Ostendeben a tengeri fürdés közben hagyott szabadon, sokkal kevesebb volt annál, melyet a báli ruhában mutogat, mivelhogy amazt a nap sugara egy kissé megbarnította, ez pedig vakítóan fehérlett. És ez a szépséges nő bizonyára nem gondolt arra, hogy az estélyen kevésbé kell szögyenkeznie, mint a fürdésnél.

Érdekes történetet meséltek el a minap, mely nemrégiben történt meg s amely még drasztikusabban illusztrálja, hogy a szögyenkezés csakis a megszokástól függ.

Egy kisebb társaság, három francia ur és három hölgy, Chinában a Songkoi folyón gőzesónakkal kirándulásra indult. Három na-

pig minden rendben folyt. Éjjelenként a fődelézetben aludtak s nappal a gyönyörű partvidéket szemlélték. A negyedik reggelen arra ébredtek, hogy rablók környezik őket, kik a társaságot partra szállították, ahol egy bambusz-kunyhóba internálták. Megelőzőleg azonban minden ruházatukat levették, annyira, hogy csak a gyűrűk maradhettek ujjakon. A rablókat nem annyira a ruházat érdekelte, mint inkább az, hogy ilymódon akarták meggátolni a foglyok szökését, kiket csak nagyobb váltságdíj ellenében szándékoztak szabadon bocsátani. A társaságban levő francia menyecske és két angol leány könyörgése és könyei hiábavalók voltak, a gazemberek hallani sem akartak addig az ültönyökről, míg a váltságdíj meg nem érkezik. Ez a fatális helyzet nem szorul valami különös színezésre. Képzeljük csak el az első pillanatokat. Az egyik fiatal ember a szemüvegét reklamáta s ez volt az egyetlen tárgy, melyet egyelőre visszakapott. Az első órák alatt olyan nagy zavarban volt a társaság, hogy a legjobb egyetértés dacára valamennyien hátat fordítottak egymásnak. Harmadnap már egyik-másik humorosan fogta föl a helyzetet s csakhamar oly nagy mértékben kezdtek aggódni a váltságdíj kimaradásáért, hogy el is felejtették meztelen voltukat. Negyednapra eszükbe se jutott nevetséges helyzetük, sőt a zóna meleg légkörében kellemesnek találták a ruhátlanyságot s az ős természethez való visszatérés egészen üdvösnéket tetszett előtük. „Egy hét múlva — meséli az egyik jelenlét — már mindannyian a meztelen vadak teljes ártatlanságában éltünk.” Végre megérkezett a váltságdíj s a rablók eléjük rakták a nagy ruhasomót, — a foglyok elé, kik már épen megszokták a paradicsomi ártatlanságot és elfogulatlanságot. Mindegyik kikereste — nem is nagyon sietve — a maga ruházatát s erre a nők visszahúzódtak a kunyhóba, hogy feszélytelenül átöltözhesse. A férfiak is betértek a kunyhó másik részébe s egy gyékényfalat állítottak közbe. De a ruházódással együtt egyszerre visszatért a szégyenérzet is, a nemekre való tekintet, a konvencionális szemérem.

S így történt, hogy mikor öltözködés közben az egyik férfi a fölállított falat félretolta, hogy nyakkendőjét keresse, hirtelen hármassal hangzott fel a nők ajkairól.

Hirtelen megint csak elkezdtek szégyenkezni!

CSARNOK.

Az Egyesült-Államok hadserege.

A Ludovika-Akadémia Közönlönye legújabb füzetében francia források után igen érdekes ismertetést találjuk az Egyesült-Államok hadseregének. Közöljük belőle azt a részt, a mely a hadsereg értékét bírálja.

Az állandó hadsereg törvényes létszáma, mindent beleértve, huszonezer emberre rug. Vonjuk le e számból az oktatótelepek keretét, a katonai törvényszék és az élelmezőbizottság személyzetét, a west-pointi különintézményt és zenét, különféle mellékszolgálatokat, mindössze 21.000 harezoló marad. — Ez kevés.

A mennyiség hiánya mellett megvan-e a minőség? Láttuk, hogy a fegyverem nem a legkitünőbb, pedig a fegyverem képezi e hadseregek főerejét. A parancsnokok kényszerítve vannak, hogy emberekkel megalkudjanak. Az első tüzérezred egy parancsa megengedi a tüzéreknek, hogy polgári ruhában járassanak ki a városba és hetenkint három éjszakát bocsájt szabad rendelkezésükre. Engedniök kell a gyepfővel olyan nagy városok szomszéd-

szédésében, mint New-York, San-Francisco vagy Washington, mert itt nem tarthatják az embereket a kellő határokon. A kiképzés az egyes fegyvernemekben közpszerű vagy legalább is nagyon egyenlőtlen. A gyalogságot a czéllövészetben kellőleg gyakorolják, de a menetgyakorlatokat elhanyagolják. A helyőrségi változások rendszeresen vasutal történnek.

A lovasság, melynek lovai épen nem mondhatók kitünőknek, nem is törődik sokat az ember e legnemesebb hódításával, a minek bebizonyítására csak ráutalunk ama könnyű módra, melylyel, mint láttuk, a parancsnokok századjaik lovait egymásközt kicserélik. Nem is több lovasított gyalogságnál és ha arra készül, hogy gyalog harcoljon, nem gondol többé a szezeczezzsió-háboru alatt neki hirnevet szerzett hőstetteinek megújítására, nem azokra a Potomac hadseregtől véghezvitt portyázásokra (raids), melyeket ilymé vállalatok mintájának tekintenek. A tüzérség nem áll jobban, ámbár az amerikai ipar feltaláló szelleme, az anyagra nézve bámulatos és merész újításokat foganatosított. Zalinski hadnagy pneumatikus ágyui és azok a kísérletek, melyeket tettek, hogy a löport, mint hajtóerőt dinamittal helyettesítsék, dicséretes erőfeszítések a haladás felé és arról a határozott szellemről tanuskodnak, mely a yankeek sajátja. — Az Egyesült-Államok tüzérsége helyesen mondva csak partiütegekből áll. Az öt tüzérezred mindegyikében mindössze csak két felszerelt üteg van, összesen tíz, melyek — könnyű lovasság és tüzérség iskolájában Fort-Rileyben elkülönített háromnak kivételével, — minden összefüggést nélkülöznek, minthogy el vannak szórva New-Yorktól San-Franciskoig. Ez a nem igen fényes helyzet, már nyugtalanítja az elméket és Tricoche ur hallani is velt valamit a tüzérség szándékolt beosztásáról tábori és vártüzérségre.

A magas harcászatot és hadászatot nem igen nagyra becsülik az amerikai hadseregben. De mivel nem alkalmazhatják azt, a mit az európai hadművészetnek nevezünk, nem is szükséges, hogy azt ismerjék. Körülbelül azon helyzetben vannak, mint az algirai csapatok a hódítás után és ismeretes, hogy a francia tábornokok ott felejtették el a nagy háborut. Bőségesen is bebizonyították. Minden valószínűség szerint az Unió hadereje sohasem jut majdan ilyen helyzetbe és ez az, miért nem hasonlíthatjuk össze a francia gyarmati csapatokkal. Ez okból, ha észrevesszük is hibáit — már a mi szempontunkból itélve, — mégis be kell ismernünk, hogy e hadsereg czéljának nagyon is megfelel. Inkább rendfentartási szerepre, semmint nagy terjeszkedési és hódítási vállalatra hivatva, megfelelőrendeltetésének. Azon esetben, ha szomszédok az Unió területét invázióval fenyegetnék vagy csapatok partra szállnának, elegendő erővel rendelkezik az ellentállásra, különösen ha még a miliczek hozzá csatlakoznak.

A hadsereg hazájába nem nagy tekintélynek örvend. De az országot, mely a termelés gondjába elmerül, mely cselekszik, küzd, nem is érdemelheti egy maroknyi ember, kik a fölött örködnék, hogy távol tartsák az Unió területétől a mindinkább kevésbé alkalmatlankodó ellenfeleket. Ő reá nézve ez a sereg nem több az alvó nábób rabszolgájánál, kinek legyezője az ur álmát biztosítja a szunyogok szemtelenségével szemben. Egy jól szervezett társadalomban, mely a kiadások maximumát szánja e célra, a hadsereg egy pánézél, mely oly könnyű legyen és oly kevésbe kerüljön, amennyire ez csak lehetséges. Hibás volna, ha tényleges állományát a feltétlenül szükségesnél magasabbra emelné és ha nincsen arra kényszerítve, hogy választott anyagból állítsa azt össze. Az Egyesült Államoknak nincsenek kényelmetlen szomszédai, szintugy

nincs olyan becsvágyuk, mely őket nyugtalaníthatná. Mai napig nem gondoltak határaik továbbterjesztésére, sem gyarmatosításra, sem hogy etiam manu militari, mások dolgaiba avatkoznának. Sőt talán a látszat dacára ma sem gondolnak errem komolyan. Ez okból meg lehetnek elégedve azzal, a mit bírnak. Ez különben nem is lehet másképp.

„A hazaszeretet nem tud ujenczokat teremteni a rendes hadsereg számára, így írta ezt nemrég Honcock tábornok a hadügyi titkárnak, egyik a nyilvánosságra hozott levelében.

Ellenkezőleg a polgárokat béke idején az általános jólétnél szánt munkásság-árjába sodorja és háboru esetén az önkéntesek sorába lépni készíti. Nem létezik oly áramlat vagy nyilvános érület, melyekre számíthatnának egy állandó hadsereg sorainak betöltésére. Ez az oka annak, hogy az ujenczozási hivatalok egyedül csak egyesek kívánságaira, szükségleteikre és hajlamaira számíthatnak. Ezen körülmények közt, minden, a mit e hivataloktól várhatunk, abban áll, hogy nekünk embereket szerezzenek, kiknek értelmi, erkölcsi és fizikai tulajdonságaik kellőleg fejlődve legyenek, hogy őket katonákká alakíthassuk át a fegyverem és az oktatásnak elfogadott szabályai szerint.

Lehetetlen, hogy valaki jobban ecsetelje a helyzetet, hogy jobban fejezze ki, miszerint felesleges volna e körülhatárolt czél szem előtt tartása mellett, másképp járnunk el, semmint ez történik.

Most az volna a kérdés, vajjon ez a szervezet, mely oly tökéletesen felel meg egy különleges és nagyon is meghatárolt czélnek, másra is alkalmazható-e. Ezen csapatok, melyek elégségesek arra, hogy az indusokat féken tartsák, vagy hogy egyes államok szeparatiztikus hajlamait csillapítsák, volnának-e ők képesek nagyobb fontosságú különítmény alakítására egy távoli expedíció számára? Szembeszállhatnának-e az európai hadvezérek katonai tudományával, vagy harcban léphetnének-e azon összetartási erővel, melyet akár a fegyverem, akár a fanatizmus, akár a hazaszeretet lelkesedése nyújt? Határozottan nem. De ne tévesszük szem elől azokat a rejtett erőket, melyeket az új világ magában zárkózva tart. Minden lehetőséget, minden akaratot, melyekkel telve van, az összes anyagi erő, melyet neki a föld gazdasága és iparának termékenysége biztosít, mindezt katonai czélokra fordítaná bizonyos befolyások alatt és néhány hó, talán néhány hét leteltével ugy számereje, mint tulajdonságai szerint hatalmas hadsereg keletkezhet, mely elfelejtethné ezt a kis rendes hadsereget, melynek némileg ódon jellegét ecsetelni és legérdekesebb különlegességet feltüntetni igyekeztem.

A most lefolyt események az előbb mondottakat igazolni látszanak. Az amerikaiak harezias kedve igen nagy. Az Uniókormányja az egész világon hajókat vásárol és Európában is rendelt lövészet. Az álló hagseregnek 75.000 emberrel való szaporításáról szóló törvényjavaslatot mind a két Ház vita nélkül elfogadta. Az egyetemes áldozatkészségét jellemző, hogy Gould milliomos Niagara jaktját följánította az amerikai kormánynak háborus czélokra és az el is fogadta.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgasztasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. május hó 4-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	120.50	121.—
„ vasuti beruházási köt. 4%.	—	121.50	122.50
„ koronajárdék 4%.	—	99.—	99.50
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.60	101.3

Oszták aran
Egységes áll
Tisza-szeged

Magyar hitel
Oszták hitel
Magyaripar-

Magyarjelzál

Oszták földh
Magyar vörö
Oszták
Olasz
Bazilika sors
J6-szlv

Cs. és kir. a
20 markás ar
20 frankos a
1 Sovereignus

Budap

Külföld
időzilet lany
buzázletben
kinálat gyen
bevásárlástól
ményt követ
mány 10—15

Tiszavi

60 14 frt 70

Rozs E

vetkeztében

Tenger

zatlan marac

Eladat

Buza.

forinton, 200

mm. 77 k

15.10 frton,

három hónap

Az irá

tottak voltak

Hivata

Buza s

„ n

Rozs s

Tengeri

Zab s

D

Buza

Rozs

Zab

Tenge

Repez

K

Csokonai n

Felelős s

Fön

N

Dr.

ügyv

f.

Teleky-

Oszták aranyjárdék 4% —	121.—	121.50
Egységes államkötvény 4 ¹ / ₁₀ %	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.—	142.—

Részvények :

Magyar hitelbank részvény —	384.—	384.50
Oszták hitelbank részvény —	359.—	359.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	105.50	106.—

Sorsjegyek :

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
3%-os	103.—	104.—
Oszták földhitel sorsjegy 3 ¹ / ₁₀ -os	120.50	121.50
Magyar vörös keresztorsjegy	10.30	10.80
Oszták	20.25	20.75
Olasz	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy — — —	6.65	6.95
Jó-sziv — — —	3.85	4.95

Pénznemek :

Cs. és kir. arany — — —	5.65	5.74
20 márkás arany — — —	11.76	11.80
20 frankos arany — — —	9.54	9.57
1 Sovereign — — —	12.06	12.10

Budapesti gabonatözsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. május 3-án.

Külföld lanyha árfolyamai és a határ-időüzlet lanyha magatartása következtében a buzaüzletben lanyha hangulat uralkodott, a kínálat gyenge, de sürgetős volt, malmaink a bevásárlástól tartózkodtak s további árenged-
ményt követelték. Elkelt néhány kocsirako-
mány 10-15 krral olcsóbb áron.

Tiszavidéki 75 ko. buzáért ma 14 frt 60 14 frt 70 krt. fizettek.

Rozs behozatal és árukészlet hiány kö-
vetkeztében 10 krral szilárdabb lett.

Tengeri csekély forgalom mellett válto-
zatlan maradt.

Eladatott :

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 78.5 k. 1520.
forinton, 200 mm. 77 k. 15.10 forinton, 200
mm. 77 k. 15 forinton, 200 mm. 77 k.
15.10 frton, 900 mm. 76.2 k. 14.95 frton, mind
három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat esőndes volt s az árak tar-
tottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	10.42 — 10.43
„ márcz.—ápr.	14.— — 14.01
Rozs szeptemberre	8.02 — 8.03
Tengeri máj.—jun.-ra	5.98 — 6.—
Zab szeptemberre	6.18 — 6.19

Délután 4 órakor zárlat :

Buza tavaszra	14.45 — 14.47
„ őszre	10.73 — 10.74
Rozs szeptem.	8.20 — 8.22
Zab	6.06 — 6.08
Tengeri máj.—jun.	6.24 — 6.26
Repeze augusztusra	13.10 — 13.20

Kiadó és laptulajdonos :

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

NYILT-TÉR.

Dr. Tüdös László

ügyvédi irodáját

f. május hó 1-én

Teleky-utca 2170. sz. házba

helyezt^e át. 265-2-1

Kiadó nyári lakások.

A nagyerdei városi nya-
ralókbantöbb rendbeli emeleti lakás s egy
külön álló földszinti szoba

azonnal

kiadó.Értekezhetni: **Roncsik Lajos** városi
tanácsnoknál (városház.)Egy ujonnan renovált **3 szobából**
álló ügyvédi irodának igen alkalmas, —
továbbá **egy két szobából**, szintén
irodai helyiségnek alkalmas és végül **egy**
szobából álló garçon lakás aa **Biedermann-házban** azonnal kiadó.

Melyik a legismertebb és legkedveltebb hölgy- és gyermek-szappan ?

a Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan.

Mit kell minden hölgy mosdóasztalán találnunk ?

a Doering féle, bagolylyal ellátott szappant.

Mi teszi a test- és az arczbőrt széppé ?

a Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan.

Mit finomítottak és javítottak legújabbán értékes hozzáadatok által ?

a Doering-féle, bagolylyal ellátott szappant.Azért mindenki, akinek pipereszappanra szüksége van, vegyen **Doering-féle,**
bagolylyal ellátott szappant. Ezen kitűnő szappannal a legjobb eredményt fogja
elérni. Ára csak **30 kr.** Kapható mindenütt. 216-22-5**„MARGIT“**

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

Kitűnő hatású szénsavas nátriumainál és csekély szabad szénsavánál fogva a légutak
s tüdő hurutos állapotainál sőt egyenesen nélkülözhetetlen, ha, mint a tüdővészeseknél,
vérzésekre való hajlandóság van jelen. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek huru-
tos állapotainál, hol a fölszennyeződésben képződött sav oka a rossz emésztésnek. Előnyösen
hat a hólyag hurutos állapotainál, mert akadályozza a húgysavas sók lerakódását és így a
kö- és homokképződést. Ezek eredményezték azt, hogy a legkiválóbb orvosi kapacitások
mindig a legszívesebben használják és mindig előnyt adnak neki a hozzá hasonló össze-
tételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvízKiváló óvószernek bizonyult **járványos betegségek** idején, főleg **typhus** ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott
össznyereménye a következő:

	korona		korona
1 jutalom nyeremény	600,000	1 nyeremény	25,000
1 nyeremény	400,000	7 "	20,000
1 "	200,000	3 "	15,000
2 "	100,000	31 "	10,000
1 "	90,000	67 "	5,000
1 "	80,000	3 "	3,000
1 "	70,000	432 "	2,000
2 "	60,000	763 "	1,000
1 "	40,000	1238 "	500
5 "	30,000	90 "	300

31700 nyeremény a 200 kor. 3900 nyeremény a 170 kor.
4900 nyeremény a 130 kor. 50 nyeremény a 100 kor. 3900
nyeremény a 80 kor. 2900 nyeremény a 40 kor., összesen
50,000 nyeremény 13.160,000 kor. összegben.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

349-8-4

Egy millió korona.

BIHARI EDE

Nagy. kir. szabadalmazott

osztálysorsjáték

főelárusító helye.

Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beküldése ellen-
(postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet

egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
6.- frt 3.- frt 150 frt —.75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A hu-
zásjegyzéket mindjárt a húzás után felszólítás nélkül beküldöm.

Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek e'adásával meg-
bizott főelárusítónak

BIHARI EDE Budapest, Kerepesi-ut 20.

beküldeni.

1.000,000

korona nyerhető

Egy millió

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hal-
almas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a
játékterv 9. §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték na-
gyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy 50.000 pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50,000
nyeremény a melléke álló jegyzékben fel van sorolva és a
kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid
időközökben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szeren-
csés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Fél " "	3 " — "
Negyed " "	1 " 50 "
Nyolczad " "	0 " 75 "

A 2-ik magyar kir. szabadalm.
osztálysorsjáték
50,000 nyereményének
jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb
nyeremény

**1.000,000 korona.
Egy millió**

A nyeremények következőleg vannak
beosztva.

Nyeremények:	Korona:
1 á	600.000
1 "	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170, 130

100, 80, 40 korona.

50,000 nyer. és 13.160,000 ko.
jutalom ért.

melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

I. osztály.	II. osztály.	III. osztály.	IV. osztály.	V. osztály.	VI. osztály.
Betét 12 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)	Betét 20 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)	Betét 32 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)	Betét 40 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)	Betét 32 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)	Betét 24 korona. (Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)
Huzás: 1898. május 11. és 12.	Huzás: 1898. június 7. és 8.	Huzás: 1898. július 6. és 7.	Huzás: 1898. aug. 3. és 4.	Huzás: 1898. aug. 24. és 25.	Huzás: 1898. szept. 14.—okt. 13-ig.
Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona	Nyeremény Korona
1 á 60000	1 á 70000	1 á 80000	1 á 90000	1 á 100000	1 á 100000
1 " 20000	1 " 25000	1 " 30000	1 " 30000	1 " 30000	1 " 30000
1 " 10000	1 " 10000	1 " 20000	1 " 20000	1 " 20000	1 " 20000
1 " 5000	1 " 5000	1 " 15000	1 " 15000	1 " 15000	1 " 15000
3 " 2000 5000	3 " 3000 9000	3 " 10000 30000	3 " 10000 30000	3 " 10000 30000	3 " 10000 30000
5 " 1000 5000	5 " 2000 10000	5 " 5000 25000	5 " 5000 25000	5 " 5000 25000	5 " 5000 25000
8 " 500 4000	8 " 1000 8000	8 " 2000 16000	8 " 2000 16000	8 " 2000 16000	8 " 2000 16000
80 " 200 2000	20 " 500 10000	10 " 1000 10000	10 " 1000 10000	10 " 1000 10000	10 " 1000 10000
50 " 100 5000	60 " 300 18000	70 " 500 35000	70 " 500 35000	70 " 500 35000	70 " 500 35000
2000 " 40 116000	2000 " 803 12000	4000 " 130 637000	8000 " 170 663000	8000 " 200 780000	
3000 nyer. 9 240000 Kor.	4000 nyer. 4 77000 Kor.	5000 nyer. 8 80000 Kor.	4000 nyer. 9 934000 Kor.	4000 nyer. 10 1061000 Kor.	
Bevétel	M e r l e g			Kiadás	
100000 sorsj. I. oszt. á kor. 10	1000000	3000 nyer. I. oszt. . .	240000		
97000 " II. " " " 18	1746000	4000 " II. " . . .	477000		
93000 " III. " " " 30	2790000	5000 " III. " . . .	898000		
88000 " IV. " " " 38	3344000	4000 " IV. " . . .	934000		
84000 " V. " " " 30	2520000	4000 " V. " . . .	1061000		
80000 " VI. " " " 22	1760000	30000 " VI. és 1 jutalom	9550000		
	Kor. 13,160,000	50000 nyeremény	Kor. 13,160,000		

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
Korona 1.000,000
(Egy millió)

1 jut. kor. 600000 6000000
1 nyer. á 400000 4000000
1 " 200000 2000000
1 " 100000 1000000
1 " 60000 600000
1 " 40000 400000
2 " 30000 600000
3 " 20000 600000
20 " 10000 200000
50 " 5000 250000
400 " 2000 800000
720 " 1000 720000
1000 " 500 500000
27000 " 200 5400000
30000 nyer. és jut. 9550000